

ISO 45001 (ex OHSAS 18001)

Sistem menadžmenta zaštite i bezbednosti zdravlja zaposlenih

- **ISO 45001 - Sistemi menadžmenta bezbednošću i zdravljem na radu - Zahtevi sa uputstvom za korišćenje** (u Srbiji zvanično **SRPS ISO 45001:2018**), predstavlja standard koji definiše zahteve za sistem upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu.
- Cilj standarda jeste da se uspostavi kontrola nad rizicima koji nose štetnosti i opasnosti (prevođenje u što većem obimu nekontrolisanih opasnosti u kontrolisani rizik i da se na taj način obezbedi bolja zaštita zaposlenih), a samim tim i obezbedi kontinuitet poslovanja organizacije.

ISO 45001

Sistem menadžmenta zaštite i bezbednosti zdravlja zaposlenih

Ključne oblasti koje su obuhvaćene sertifikacijom:

- Sistemi upravljanja na mestu
- Planiranje i procena rizika
- Obuka i svest zaposlenih ljudi
- Komunikacija sistema za upravljanje bezbednošću
- Odgovor na vanredne situacije
- Praćenje i kontinualno unapređivanje

Osnove ISO 45001

Osnova ovog sistema je sigurnost zaposlenih na radnom mestu koja se postiže uz pomoć sledećih koraka:

- određivanje i procena opasnosti u skladu sa zakonskim propisima,
- određivanje politike ciljeva bezbednosti i zdravlja na radu,
- određivanje opasnosti na radnom mestu,
- planiranje, razvoj i implementacija sistema zaštite zdravlja zaposlenih
- interna provera sistema menadžmenta zdravljem i bezbednošću na radu,
- sertifikacija.

Standard ISO 45001 je primenljiv na sve organizacije. Organizacija koja primenjuje ovaj standard može biti sertifikovana od strane sertifikacionog tela, a na osnovu pozitivne ocene, organizacija dobija sertifikat o usaglašenosti sa zahtevima standarda. Ovaj standard je kompatibilan sa standardima ISO 9001 i ISO 14001 te ga je moguće lako integrisati sa njima, a integracijom ova tri standarda, organizacija može razviti Integrisani sistem menadžmenta (IMS).

Prednosti primene ISO 45001

Prednosti implementacije standarda ISO 45001:

- povrede na radnom mestu svodi na minimum
- pruža zaštitu od mogućih povreda, kako zaposlenima, tako i posetiocima
- doprinosi spremnosti kompanije da pravovremeno otkloni opasnost
- usklađuje radne procese kompanije sa zakonskim propisima
- poboljšava opštu sliku kompanije i čini je atraktivnom za saradnju i ulaganje
- uliva poverenje korisnicima/kupcima da postoji opredeljenost upravljanja zaštitom zdravlja i bezbednošću na radu koja se može dokazati
- otvara nove tržišne mogućnosti za saradnju sa velikim inostranim preduzećima čiji je jedan od osnovnih ciljeva bezbednost i zdravlje na radu

Koraci primene standarda

Osnova ovog sistema je sigurnost zaposlenih na radnom mestu koja se postiže praćenjem sledećih koraka:

Struktura standarda ISO 45001

- Predgovor

- Uvod

0.1 Istorijat

0.2 Cilj OH&S sistema menadžmenta

0.3 Faktori uspeha

0.4 Ciklus „planirajte–uradite–proverite–delujte”

1 Predmet i područje primene

2 Normativne reference

3 Termini i definicije

4 Kontekst organizacije

5 Liderstvo i učestvovanje radnika

6 Planiranje

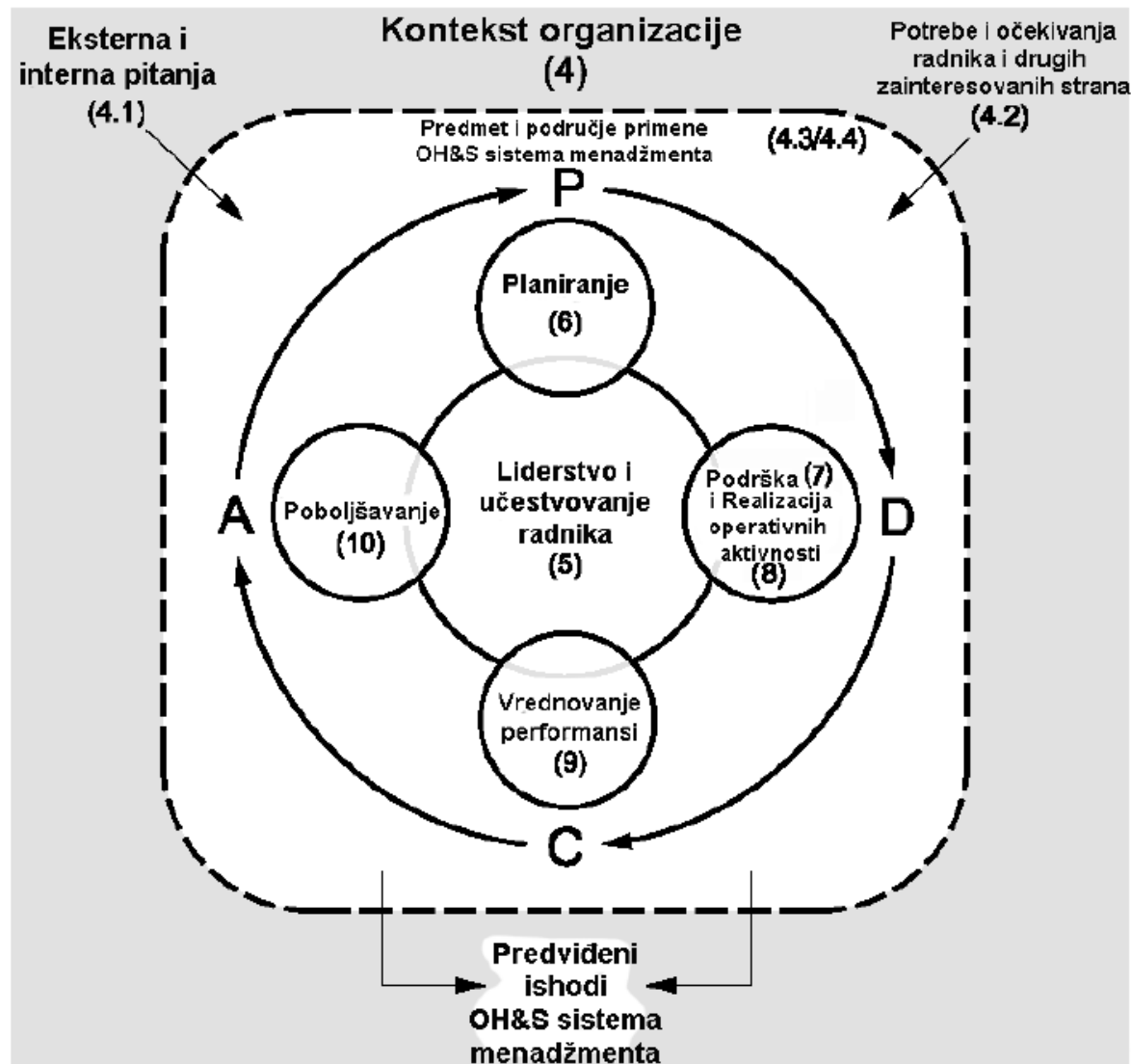
7 Podrška

8 Realizacija operativnih aktivnosti

9 Vrednovanje performansi

10 Poboljšavanje

PDCA u ISO 45001

*Model ISO 45001:2018
usklađen sa PDCA
ciklusom*

Dokumenta za ISO 45001

Sistem menadžmenta zaštita zdravlja i bezbednosti na radu mora biti dokumentovan U skladu s rezultatima prethodno obavljenih aktivnosti, odnosno usvojenim programom definišu se, izrađuju i usvajaju odgovarajući dokumenti:

- **Politika i poslovnik** zaštite zdravlja i bezbednosti na radu - opisuje kako organizacija zadovoljava zahteve OHSAS 18001:2007;
- **procedure** - opisuju metod putem kojih se upravlja procesima;
- **radne instrukcije** - opisuju kako se obavljaju individualni zadaci i aktivnosti

POLITIKA BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJA NA RADU

ARENA MEDING d.o.o. u svojim poslovnim procesima "prodaje i servisiranja medicinskih sredstava i opreme" posebnu pažnju posvećuje zaštiti zdravlja i bezbednosti na radu. Zbog toga smo uspostavili, primenjujemo, održavamo i stalno poboljšavamo sistem menadžmenta bezbednošću i zdravljem na radu u skladu sa zahtevima standarda

ISO 45001:2018

Sistemom menadžmenta bezbednošću i zdravljem na radu su obuhvaćeni svi zaposleni i sva eksterna lica koja su uključena u procese ARENA MEDING d.o.o. i koja su prisutna na njenim lokacijama.

Menadžment ARENA MEDING d.o.o. je posvećen:

- pružanju bezbednih i zdravih uslova rada radi sprečavanja povreda i narušavanja zdravlja u vezi sa radom,
- postavljanju OH&S ciljeva;
- ispunjavanju zakonskih zahteva i drugih zahteva;
- eliminisanju opasnosti i smanjivanju OH&S rizika
- stalnom poboljšavanju OH&S sistema menadžmenta;
- konsultovanju i učestvovanju radnika i njihovih predstavnika za bezbednost i zdravlje na radu

Naše OH&S ciljne performanse su:

Nulti nivo povreda na radu.

Nulti nivo izgubljenog vremena zbog povreda na radu

Ova Politika je dostupna svim zainteresovanim stranama unutar i van
ARENA MEDING d.o.o.

Beograd: Decembar 2018

Vladimir Mihajlović
Vladimir Mihajlović
Direktor preuzeća

• Procedure

- **4.3.1 Identifikacija opasnosti, procena rizika i određivanje kontrole rizika**
- [TF-OHS-431-101 Identifikacija opasnosti i procena rizika.pdf](#)
- **4.4.6 Upravljanje tokom rada**
- [TF-OHS-446-101 Opasne radne aktivnosti i sistem dozvola.pdf](#)
- [TF-OHS-446-102 Rad u zatvorenom prostoru.pdf](#)
- [TF-OHS-446-103 Kopanje.pdf](#)
- [TF-OHS-446-104 Rad na visini.pdf](#)
- [TF-OHS-446-105 Projektovanje bezbednog radnog mesta.pdf](#)
- [TF-OHS-446-106 Upravljanje promenama.pdf](#)
- **4.4.7 Priprema za vanredne situacije i odgovor na vanredne situacije**
- [TF IMS 447 101 Pripravnost za reagovanje u vanrednim situacijama.pdf](#)
- [TF-OHS-447-101 Plan za vanredne situacije.pdf](#)
- **4.5.1 Merenje i praćenje performansi**
- [TF IMS 451 101 Pracenje i merenje.pdf](#)
- **4.5.2 Vrednovanje usaglašenosti**
- [TF IMS 452 101 Vrednovanje usaglasenosti.pdf](#)
- **4.5.3 Istraživanje incidenata, neusaglašenosti, korektivne i preventivne mere**
- [TF OHS-453-101 Istrazivanje incidenata.pdf](#)
- [TF OHS-453-101.01 Izvestaj o istrazivanju incidenata.doc](#)
- [TF OHS-453-102 Povrede na radu.pdf](#)
- [TF OHS-453-103 Prva pomoc.pdf](#)

Uputstva

- [OH.RU.001 Uputstvo za bezbedan rad- Opste uputstvo za bezbedan rad.doc](#)
- [OH.RU.002 Uputstvo za bezbedan rad-reagovanje u vanrednim situacijama.doc](#)
- [OH.RU.003 Uputstvo za bezbedan rad- PRVA POMOC.doc](#)
- [OH.RU.004 Uputstvo za bezbedan rad- PPE.doc](#)
- [OH.RU.005 Uputstvo za bezbedan rad- sprecavanje pozara.doc](#)
- [OH.RU.006 Uputstvo za bezbedan rad-izolovanje i zakljucavanje.doc](#)
- [OH.RU.007 Uputstvo za bezbedan rad na visini.doc](#)
- [OH.RU.008 Uputstvo za bezbedan rad- rucno podizanje.doc](#)
- [OH.RU.009 Uputstvo za bezbedan rad- klizanje saplitanje...doc](#)
- [OH.RU.011 Uputstvo za bezbedan rad - zatvoreni prostor.doc](#)
- [OH.RU.012 Uputstvo za bezbedan rad za vozace motornih vozola.doc](#)
- [OH.RU.013 Uputstvo za bezbedan rad- rad pod niskim naponom.doc](#)
- [OH.RU.014 Uputstvo za bezbedan rad u trafo stanicama i visokonaponskim postrojenjima.doc](#)
- [OH.RU.015 Uputstvo za bezbedan rad vozaca viljuskara traktora i dr..doc](#)
- [OH.RU.022 Uputstvo za bezbedan rad pri zidarskim radovima.doc](#)
- [OH.RU.023 Uputstvo za bezbedan rad sa dizalicom.doc](#)
- [OH.RU.024 Uputstvo za bezbedan rad sa kompresorima i pumpama.doc](#)
- [OH.RU.025 Uputstvo za bezbedan rad sa gradjevinским masinama.doc](#)
- [OH.RU.027 Uputstvo za bezbedan rad pri montiranju skela rampi i kosih prelaza.doc](#)
- [OH.RU.029 Uputstvo za bezbedan rad-kranska dizalica.doc](#)
- [OH.RU.032 Uputstvo za bezbedan rad-rezervoari.doc](#)
- [OH.RU.034 Uputstvo za bezbedan rad-potpaljivanje peci.doc](#)
- [OH.RU.035 Uputstvo za bezbedan rad na gasnim uredjajima.doc](#)
- [OH.RU.040 Uputstvo za bezbedan rad pri zavarivanju.doc](#)

ISO 14000:2015

Sistem menadžmenta zaštite životne sredine

Implementacijom ISO 14001:2015 se utvrđuje koji od radnih procesa u kompaniji zagađuju životnu sredinu, određuju se realni ciljevi i uvode se neophodne mere za ostvarenje tih ciljeva.

ISO 14001:2015 se može primeniti na bilo koje preduzeće koja želi da uspostavi, implementira, održava i unapređuje životnu sredinu i sistem upravljanja u skladu sa svojom izjavom o politici zaštite životne sredine.

Sadržaj serije standarda ISO 14000

- Serija ISO 14000 se sastoji iz više standarda, a osnovni su:
 - ISO 14001 - Sistemi upravljanja zaštitom životne sredine – Zahtevi, i
 - ISO 14004 - EMS, Opšte smernice o principima, sistemima i tehnikama podrške.

Svrha ova dva standarda je:

- ISO 14001, ocenjivanje menadžmenta sistema, i
- ISO 14004, smernice za primenu zahteva standarda.

ISO 14004 je sličan po sadržaju sa ISO 14001, ali su svakom poglavlju pridodate smernice i ilustracije kako bi se olakšala primena ISO 14001.

ISO 14001 definiše zahteve za upravljanje zaštitom životne sredine. Ispunjavanje ovih zahteva je potrebno dokumentovati kako bi postojao dokaz o poštovanju standarda i o efikasnom radu u skladu sa standardom.

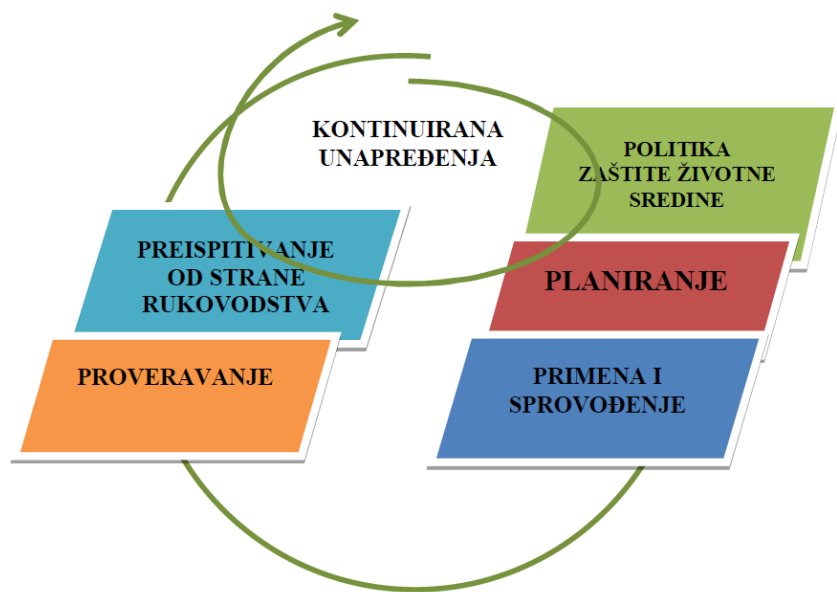
Standard ISO 14001:2004 je napisan tako da ga mogu primeniti organizacije svih vrsta i veličina i može se prilagoditi za različite geografske, kulturne i društvene uslove.

Zahtevi standarda ISO 14000

ISO 14001 traži od organizacije da:

- Uspostavi odgovarajuću politiku zaštite životne sredine;
- Identifikuje ekološke aspekte uticaja organizacije na okolinu, koji proizlaze iz realizacije proizvoda i usluga a u smislu utvrđivanja uticaja tih aspekata na životnu sredinu;
- Utvrdi zakonske i druge zahteve od strane šire zajednice i svojih klijenata, na koje se organizacija obavezala;
- Utvrdi prioritete i postavi odgovarajuće opšte i pojedinačne ciljeve;
- Uspostavi strategiju i programe za sprovođenje politike zaštite životne sredine kroz sprovođenje opštih i pojedinačnih ciljeva;
- Osigura usklađenost implementiranog Sistema menadžmenta zaštite životne sredine (EMS) sa uspostavljenom Politikom zaštite životne sredine;
- Kontinuirano poboljšava svoj EMS kroz procese planiranja, upravljanja, kontrole, definisanje preventivnih i korektivnih mera i sprovođenje internih i eksternih ocenjivanja (audita);
- Bude u mogućnosti prilagoditi se promenjenim okolnostima, incidentnim i akcidentnim situacijama.

Razlozi implementacije sistema ISO 14001:2015

- Razlozi koji dovode do izražene potrebe za uvođenjem ekološkog sistema kao što je ISO 14001:2015 su:
 1. neprestano zagađivanje životne sredine,
 2. strah od potpunog iscrpljenja prirodnih resursa,
 3. zakoni EU,
 4. povećana zainteresovanost javnog mnjenja za očuvanjem životne sredine,
 5. nedostatak organizovanog i sistematskog praćenja posledica zagađenja,
 6. posebni uslovi rada u ugroženim oblastima.

Prednosti implementacije sistema ISO 14001:2015

Sistem ekološkog menadžmenta je oruđe za upravljanje proizvodima, uslugama i procesima jedne organizacije koji utiču posredno ili neposredno na životnu sredinu i doprinosi:

- smanjenju rashoda (ispravnijim i ekonomičnijim korišćenjem primarnih materijala, prirodnih resursa i ispravnim odlaganjem otpadaka),
- lakšem sprovođenju zakona,
- poboljšanju opšteg i ličnog zdravlja,
- poboljšanju odnosa sa gradskom ili opštinskom upravom,
- usklađivanju dobavljača i saradnika sa politikom ekološkog menadžmenta organizacije,
- osiguranju preventivnih mera i pravovremenom suzbijanju ekoloških katastrofa,
- uvećanju vrednosti i poverenja koje organizacija ima na tržištu,
- stalnom usavršavanju u oblasti zaštite životne sredine,
- poboljšanju opšte slike organizacije,
- prednost na evropskom tržištu.
- znatno umanjenje rizika koji bi mogao da dovede do ekološke katastrofe ili nedozvoljene zagađenosti, što čini mnogo jeftinijim osiguranje preduzeća koja imaju implementiran ISO 14001:2004.

Serijski standardi 9000 i 14000

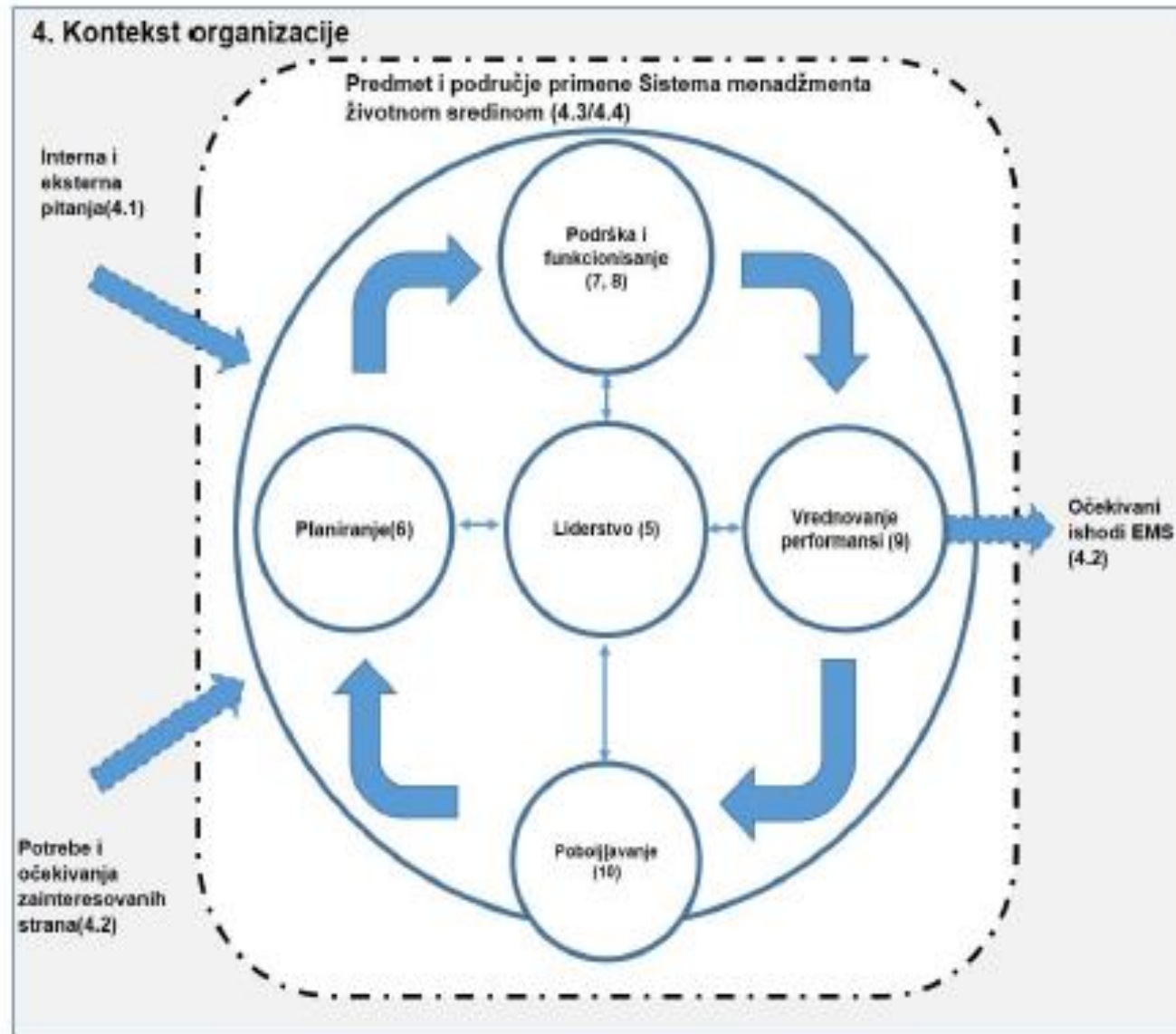
Standard ISO 14001 ima konceptijske sličnosti sa standardom ISO 9001, dok sa druge strane saradnjom autora (TC176/TC207), je postignuta jasna kompatibilnost procesa proveravanja. U načelu možemo govoriti o dve grupe zahteva ova dva standarda po sličnosti: identični ili jako slični i srodni, i specifični za konkretan standard.

Gotovo identični ili slični zahtevi ISO 9001 i ISO 14001:

- dokumentacija,
- zapisi,
- interna provera,
- predstavnik rukovodstva,
- preispitivanje rukovodstva.

Ovo omogućava integrisanje dokumentacije i menadžment sistema.

PDCA i serija standarda 14000

Napomena: brojevi u zagradama se odnose na tačke ovog međunarodnog standarda

HACCP SISTEM

HACCP – hazard, analysis, critical, control, point

HACCP – rizik, opasnost, kritična kontrolna tačka

HACCP je sistem koji identifikuje, razmatra i kontroliše rizike koji su značajni za sigurnost hrane

Razlozi za uvođenje HACCP sistema

Potrebe:

- sve veći broj zagađivača,
- sve veća briga o zdravlju zbog higijenskog zagađivanja hrane,
- sve veći rizik od bolesti izazvanih hemijskim problemima u proizvodnji hrane: nove tehnologije i životni stilovi i sve manja otpornost ljudi ,
- svetska trgovina zahteva međunarodnu harmonizaciju.

Prednosti:

- obezbeđuje preventivni sistem za proizvodnju hrane ,
- efektivniji i efikasniji nadzor od strane vlade sa manje inspekcije,
- odgovornost za bezbednost hrane prenosi se na industriju,
- pomaže proizvođačima hrane da budu konkurentniji na svetskom tržištu.

• 1995 Decembar: uvođenje HACCP obavezno u EU

• **od 1. januara 2009. godine HACCP postaje obavezujući na tržištu Srbije.** Pored prehrambene industrije, fabrike koje proizvode, prerađuju, čuvaju, pakuju, transportuju ili prodaju hranu u program obavezne implementacije HACCP sistema uključeni su i hoteli i restorani gotove hrane.

- **Principi HACCP sistema:**

Sistem HACCP sastoji se od sledećih sedam principa:

1. Analiza toka proizvodnje i potencijalnih opasnosti
2. Određivanje kritičkih kontrolnih tačaka (CCP)
3. Utvrđivanje kritičnih granica za svaku CCP
4. Uspostavljanje sistema monitoringa za svaku CCP
5. Utvrđivanje korektivnih mera za stanje izvan granica
6. Uspostavljanje procedura za verifikaciju kako bi se potvrdilo da HACCP sistem efektivno radi
7. Uspostavljanje dokumentacije i vođenje zapisa.

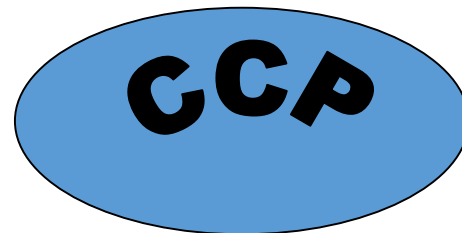
Kritična kontrolna tačka (CCP):

Korak pri kojem može biti primenjena kontrola, bitan je za sprečavanje ili elimisanje rizika za sigurnost hrane ili njegovo svodenje na prihvatljivi nivo.

CCP: KRITIČNE KONTROLNE TAČKE

- *Mesta u toku procesa proizvodnje hrane na kojima se potencijalni hazardi mogu eliminisati ili smanjiti na prihvatljiv nivo*

Prijem sirovine i dodataka

Pranje

Termička obrada

Hlađenje

Pakovanje

Detekcija metala

HACCP SISTEM razvojni stadijumi

Prehodni
postupci

1. Identifikacija cilja

2. Odabir HACCP tima

3. Opis proizvoda

4. Opis upotrebe proizvoda

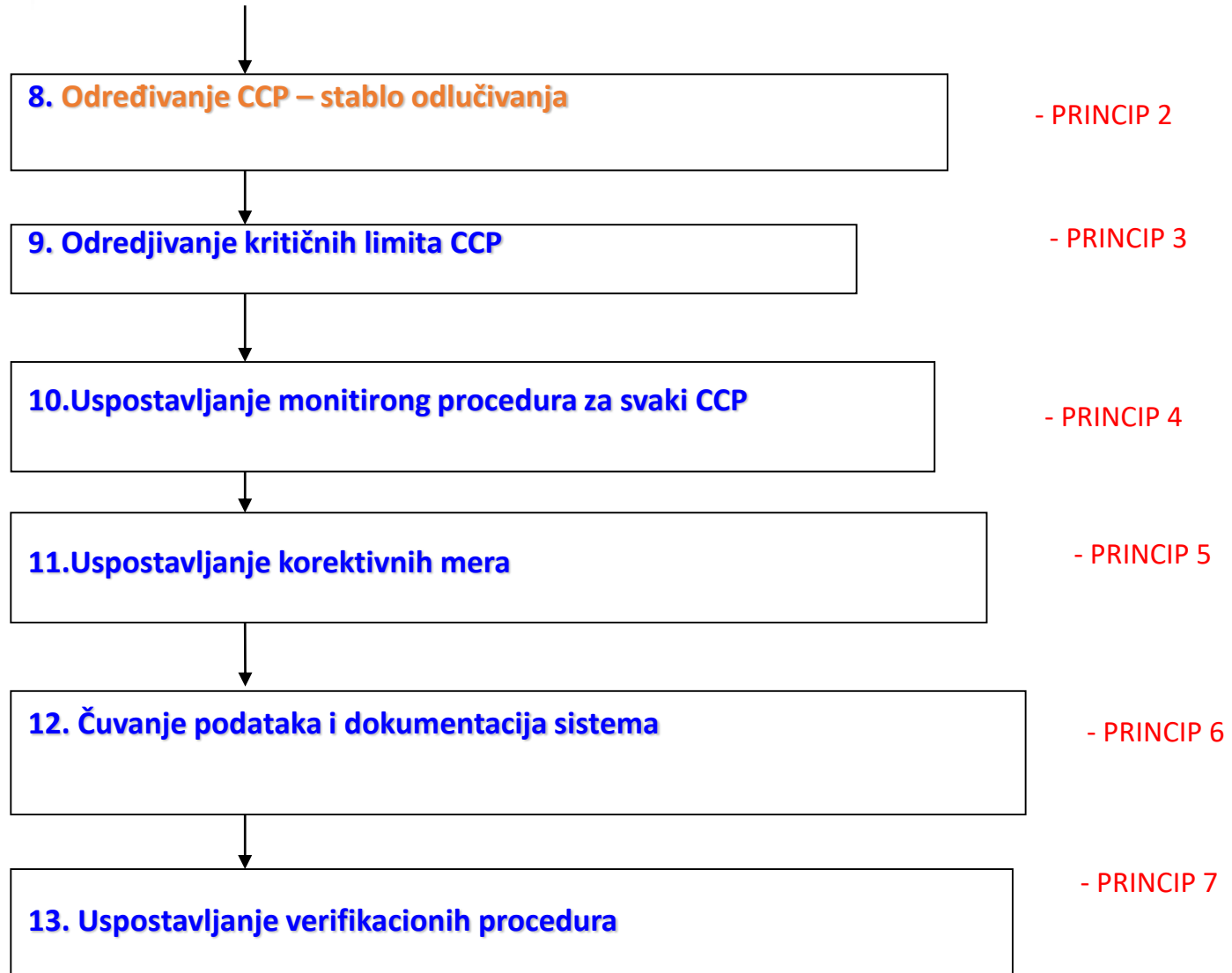
5. Dijagram toka

6. Verifikacija dijagrama toka

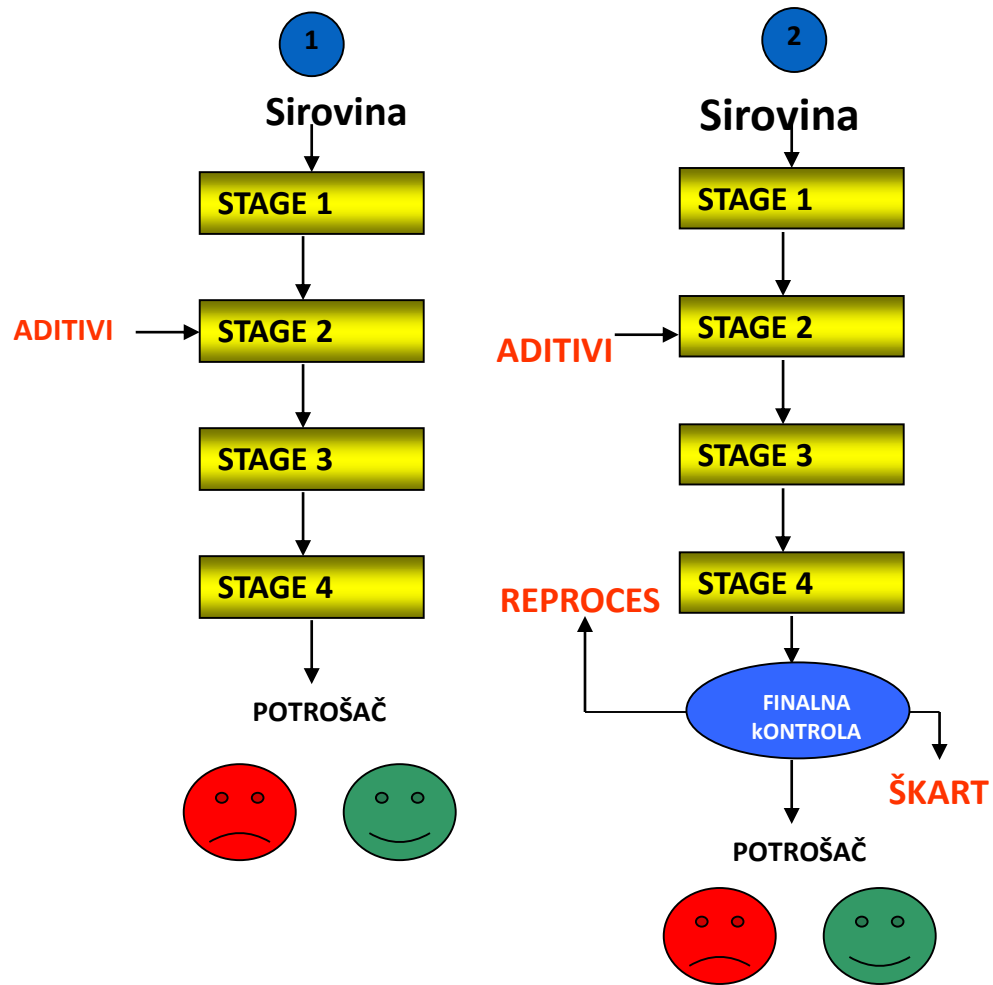
7. Analiza hazarda – Identifikacija hazarda na svim stadijumima proizvodnje i predviđanje preventivnih mera

Hazard	Stadijum	Preventivne mere
Mikrobiološki		
Hemijski		
Fizički		

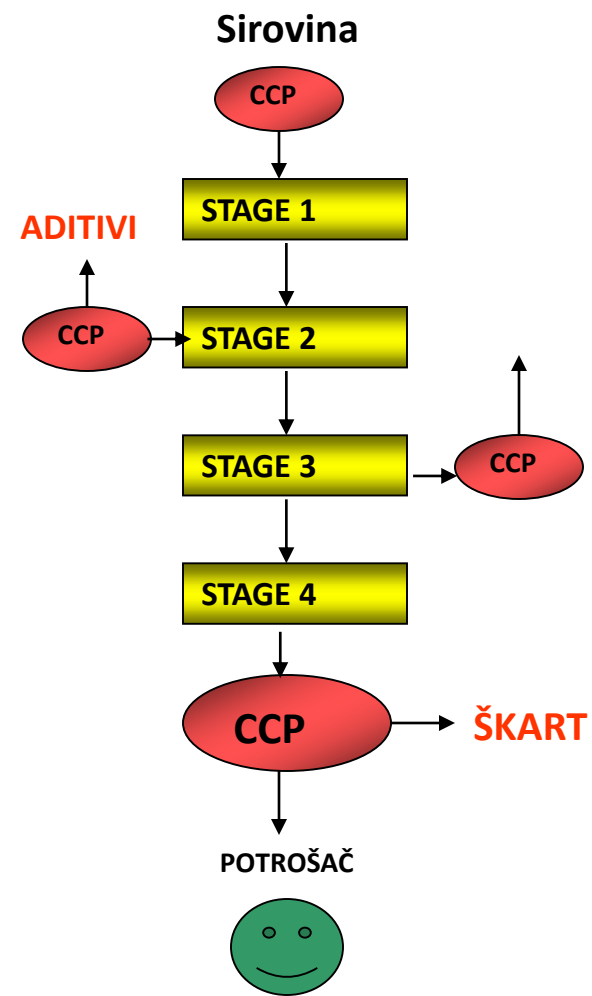
- PRINCIP 1

Tradicionalni pristup

Primena HACCP

TROŠKOVI USLOVLJENI UVOĐENJEM

- **Industrija:**

- **Indirektni:**

objekti i procesi

- **Direktni:**

- HACCP plan
- Godišnja provera plana
- Početno i dalje obučavanje zaposlenih
- Izrada, obnavljanje i čuvanje dokumentacije
- Testiranje

HACCP

- **Potrošači**

**Povećanje cene
pojedinačnog
proizvoda**

- **Vlada**

- HACCP primena
- HACCP kontrola

HACCP : ISO 9000 sličnosti

- Opšte

- Organizacioni sistemi
- Prevencija i predviđanje
- Predviđaju korektivne akcije
- Ugovori, administrativne obaveze
- Dokumentacija
- Savršeno su međusobno kompatibilni

- **Specifičnosti**

- Opis procedura
- Kontrola procesa
- Laboratorijske kontrole (instrumenata, izvora)
- Inspekcija/korektivne aktivnosti
- Obeležavanje
- Kontrola dobavljača
- Dokumentacija
- Trening
- **KOMPATIBILNI SU I POTREBNO JE IMATI OBA – TROŠKOVI!!!!**
- **DOBRA INVESTICIJA ZA MANJA PREDUZEĆA**

HACCP:ISO 9000 razlike

ISO 9000	HACCP
Dobrovoljan	Obavezan
Kvalitet proizvoda i usluga. Odnosi se na sve poslove i sve vrste biznisa.	Bezbednost – higijena hrane. Odnosi se samo na proizvodnju hrane.
Organizacija poslovanja	Proizvodi i procesi
Uvođenje se bazira na standardima	Uvođenje se bazira na opštim principima
Obuhvata sve aktivnosti	Odnosi se samo na hranu
Opšte smernice za uvođenje	Precizna metodologija za uvođenje

ISO 22000

Sistem upravljanja bezbednosti hrane

- HACCP kao sistem teško je primenljiv na velike proizvodne ili prodajne lance, i da bi mogao uspešno da funkcioniše zahteva implementaciju ISO 9001, a samim tim i dodatne rashode za preduzeće.

Da bi se izbegli ovi nedostaci HACCP u primeni, u velikim preduzećima koja se bave prehrambenom industrijom, došlo je do izražene potrebe za stvaranjem jednog novog standarda kao što je ISO 22000.

- Sertifikacija prema ISO 22000:2018 pokriva sve procese u lancu proizvodnje hrane koji imaju uticaj na bezbednost krajnjeg proizvoda. Standard specificira zahteve za sisteme sveobuhvatnog menadžmenta bezbednošću hrane, a takođe uključuje i elemente dobre proizvođačke prakse (GMP) i sistem analize opasnosti i kritične kontrolne tačke (HACCP).

Oblast primene ISO 22000

- Ovim standardom se utvrđuju zahtevi za Sistem upravljanja bezbednosti hrane i mogu ga primeniti sve organizacije u lancu snabdevanja hranom
 1. primarne proizvođače hrane, uključujući i preradivače hrane,
 2. maloprodaju i isporuku hrane,
 3. proizvodnju stočne hrane,
 4. proizvođače opreme i materijala za pakovanje,
 5. proizvođače adativa, sastojaka i sredstava za čišćenje.

Suština ISO 22000 – ISO 22001:2018

- Sistem menadžmenta bezbednosti hrane prema ISO 22000 zahteva od organizacije da:
 1. Definiše oblasti Sistema menadžmenta bezbednosti hrane,
 2. Dokumentuje Sistem menadžmenta bezbednosti hrane,
 3. Razvije interne i eksterne komunikacije sa nadležnim i zainteresovanim stranama vezanim za bezbednost hrane,
 4. Razvije sistem za bezbednost hrane koje će omogućiti identifikaciju i kontrolu svih rizika vezanih za bezbednost hrane,
 5. Utvrdi procedure za postupanje prilikom potencijalnog vanrednog stanja koje može da utiče na bezbednost hrane.
- ISO 22000:2005 će isteći u junu 2021. Da biste ostali sertifikovani prema standardu, biće neophodno napravili prelazak na ISO 22000:2018 pre 29. juna 2021.